

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Târgul Inului Nr. 30

INSERATELE
se primesc la administra-
ția. Prețul după tarife
și învolailă.

Manuscrisele nu se în-
napoiesc.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „

Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON N. 226.

crisoare din România.

— 26 Oct. n. 1914.

Ieri asupra situației. — Convocarea Senatului universitar.

— Dela expresul nostru. —

Opinia publică de aici iarăși începe să se agite. Cauza acestor agiții sunt știri venite din Bucovina pe cale particulară, că trupele austro-ungare, cari au ocupat Ceretului ar pedepsi cu asprime pe omâni și Rutenii, cari în timpul războiului au fost în Bucovina, de către Ruși, ar fi dat un concurs neperis autorităților rusești.

Ambasada austro-ungară din București desminte însă categoric știri publicând prin ziare urătorul comunicat:

»Informațiunile oficiale venite din Viena legătimei austro-ungare că toate știrile despre persecuțiunile ale locuitorilor din Bucovina de către autoritățile militare sau trupele austro-ungare sunt absolut inventate».

Cu toate acestea opinia publică în România continuă să se agite. Acum citesc în edițiile apărute dimineață, că rectorul universității din București, Dr. Toma Ionescu, a convocat Senatul Universitar pentru a hotărâi asupra a lua deciziuni, pe care corpul profesoral le crede conforme cu situația României față de evenimentele externe. Această convocare este în tot cazul semnificativă, știut fiind că corpul profesoral universitar patronază mișcarea națională în țară.

In cercurile conducătoare politice românești atitudinea României continuă să fie considerată de ne schimbabilă. Din faptul, că, după învederile prim-ministrului Brătianu și șefii de partide, guvernul a rămas în vechea lui formă, e evident, că șefii de partide au găsit că nu e oportunitate și deci necesar un guvern național.

După toate presemnele războiului actual va fi de o lungă durată. Aceasta e părerea tuturor cercurilor politice române. Date fiind sforțările aprămeneste dintr-o parte și din alta a beligeranților, apoi marile rezerve de oameni ce le au ambele trupe combatante, e foarte probabil că după o serie de lupte cu ca-

racter decisiv, să fie începute altele cu aceiași îndârjire.

România va rămânea deci în așteptarea desfășurării evenimentelor, iar guvernul, având liniștea trebuitoare, va continua acțiunea sa spre binele țării și a neamului. În tot cazul unitatea de vederi, care există între șefii partidelor politice ale țării, trebuie să liniștească pe toți acei, cari sunt nedumeriți și nerăbdători. Situația este extrem de gravă și orice paș pripit poate să aibă urmări incalculabile pentru țară.

Italia și România pentru interesele lor comune. Ziarul italian »Avenire d'Italia« consemnează un articol politice externe a României ajungând la următoarea concluziune:

Socotim că atât situația internă cât și cea externă a României nu vor suferi schimbări de pe urma dispariției marelui și neîntrecutului său Suveran.

Având în vedere legăturile de prietenie nu tocmai așa de recente, ca și interesele nu tocmai neînsemnate ce ne unesc de Statul danubian, — legături și interese legitime și drepte — noi dorim, cu inimă de italieni, ca tradițiunile păstrate neatînse de Regele Carol în ceea ce privește raporturile italo-române, să fie ținute în seamă și chiar întărite cu încredere de noul Suveran. Și urăm ca atât guvernul din Roma cât și cel din București vor veghea la apărarea intereselor noastre comune, în aceste clipe în cari orice Stat se gândește la el însuși.

Statele balcanice sunt liniștite. Din Roma se anunță: Ziarul »Popolo Romano« ocupându-se de situația în Balcani, ține să facă următoarele constatări liniștitoare:

...Toate svonorile asupra declarațiilor ce se pretinde că le-ar fi făcut România, ca și cele asupra amenințărilor ce Rusia le-ar fi făcut la adresa Bulgariei, n'au fost confirmate. Deasemenea, s'au dovedit ca neîntemeiate știrile răspândite în presa europeană în jurul unei înțelegeri sârbo-grecești, și a unui ultimatum trimes Turciei de către Puterile Triplei Înțelegeri. Statele Balcanice sunt liniștite.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Luptele în Galiția.

Budapesta 27 Oct.

În Galiția de mijloc situația e neschimbată. Corpurile noastre de armată, cari luptă cu o vitejie de admirat spre sud-vest dela *Jvangelod* și dintre cari unul singur a făcut prizonieri peste 10,000 de ruși, sunt față în față cu puteri inamice covârșitoare la număr.

Generalul *HÖFER*, locțiitorul șefului de stat major.

Luptele franco-ruso-germane.

Berlin 27 Oct. n.

Marele stat major german comunică oficial:

Spre sud-vest dela Lille, de-a lungul canalului Iser-Ypres lângă Ypres luptele decurg cu o îndârjire continuă.

Trupele germane înaintează pe toată linia. Spre vest de la Augustov atacul germanilor progresează încetul cu încetul.

Spre sud dela Varșovia trupele noastre au respins atacul unor însemnate forțe rusești.

Spre nord dela Jvangelod două corpuri de armată rusă au trecut Vistula.

Luptele din sudul Monarhiei.

Budapesta 27 Oct. n.

Urmărind neîntrerupt timp de patru zile trupele sârbo-muntenegrene, înfrânte pe linia *Romana-Planino* le-am asvârlit peste *Drina* între *Visegrad* și *Gorashde*.

Într-acestea trupele noastre au capturat în luptele ulterioare o mulțime de muniții de ale infanteriei și artileriei adăpostite în școala din *Hanst-Stjenica* precum și mitralieze și tunuri de munte.

Prin aceasta partea de răsărit a Bosniei până la Drina e curățită de dușman.

În aceeași zi, în care am respins peste *Drina* pe sârbi și muntenegrini au luptat cu succes și trupele noastre alăturate în *Sârbia*. Lângă *Matschva*, în apropiere de *Ravnice* am luat cu

asalt două poziții întărite de-ale dușmanului capturând 4 mitralieze, 600 de puști și bombe și făcând mai mulți prizonieri.

General: *Potiorec*.

Rusia încearcă să câștige simpatiile Italiei.

Eliberarea prizonierilor austriaci de naționalitate italiană.

Sunt cunoscute demersurile făcute în diferite rânduri de ambasadorii statelor triplei înțelegeri (Franța, Anglia și Rusia) pe lângă guvernul Italiei pentru a crea în cercurile conducătoare italiene și în opinia publică italiană un curent favorabil cu deosebire Franței și Rusiei. O nouă încercare de felul acesta a făcut acum, Duminecă, ambasadorul Rusiei la Londra, *Krupensky*, care a remis în mâinile prim-ministrului *Salandra* următoarea comunicare:

Împăratul Rusiei voind să dea o mărturie a înaltei sale simpatii pentru Italia a binevoit să-i propue să elibereze pe toți prizonierii austriaci de naționalitate italiană, dacă guvernul italian își ia angajamentul de a-i păstra în tot timpul războiului pentru a-i împiedeca de a se reîntoarce în armata austro-ungară.

Prim-ministrul *Salandra* a răspuns că apreciază cu deosebire intențiile țării însă a atras atențiunea ambasadorului că după dreptul public italian, orice italian supus străin, venind în Italia, și care n'a comis nici un delict, e *absolut liber*.

Așa fiind statul nu poate supune supravegherei pe prizonierii eliberați de Rusia și a-i împiedeca să treacă vre-o frontieră. Va ține însă seama de datorile de neutralitate pe cari trebuie să le observe Italia.

Salandra va studia chestiunea din punct de vedere al dreptului și o va supune celor competenți.

Asupra răspunsului pe care primul ministru italian *Salandra* l'a dat ambasadorului rus din Roma, ziarul »*Lokal Anzeiger*« a fost următoarele dela o persoană din cercurile conducătoare italiene:

Răspunsul dat de primul ministru italian înconjoară cu abilitate planurile și propunerile ambasadorului rus *Krupensky*. În Germania se aștepta poate că *Salandra* să-și exprime mirarea sau chiar nemulțumirea față de propunerile rusești. Dacă ar fi procedat astfel primul ministru italian ar fi comis o

mare greșală. Căci, oricât s'ar regreta, este fapt că în Italia curentul iredentist n'a pierdut nimic din importanța lui acum când Austria este angajată într-un greu războiu.

Pe acest curent se bazează de altfel și demersul ambasadorului rus. Din lagărul iredentistilor s'ar fi ridicat o adevărată furtună dacă primul ministru ar fi ignorat pur și simplu propunerea rusă. *Salandra* n'a voit să dea apă la moara iredentistă și a acceptat să discute propunerea. Chipul cum a făcut însă aceasta este de o adevărată măiestrie diplomatică. El a convocat o comisiune, pusă sub președinția sa și compusă din personalități cele mai indicate, ca să studieze propunerea care apoi va fi din nou supusă unei cercetări mai amănunțite.

După toate probabilitățile comisiunea își va da răspunsul într'un moment când faptele de pe câmpul de războiu vor distrage orice îndoielă asupra chestiunii cui vor rămâne și de acum înainte înfățișările din Austro-Ungaria locuite de italieni.

Prof. A. L. Hickmann.

Date statistice interesante.

Mărimea comparativă a tuturor statelor de pe pământ după numărul popoarelor.

a) Europa 463,315,200 suflete.

- Rusia cu Finlanda 148.176.000.
- Germania 64.926.000.
- Austro-Ungaria 51.390.000.
Austria 28.572.000.
Ungaria 20.886.000.
Boșnia 1.932.000.
- Anglia 45.653.000.
- Franța 39.602.000.
- Italia 35.959.000.
- Austria 28.572.000.
- Ungaria 20.886.000.
- Spania 19.611.000.
- România 7.500.000.
- Belgia 7.424.000.
- Țările de Jos 6.022.000.
- Portugalia 5.957.000.
- Suedia 5.522.000.
- Bulgaria 5.000.000.
- Grecia 4.200.000.
- Serbia 4.100.000.
- Elveția 3.765.000.
- Danemarca 2.775.000.
- Norvegia 2.398.000.
- Turcia 1.600.000.
- Albania 850.000.
- Montenegro 500.000.
- Luxemburg 260.000.
- Monaco 19.000.

In ajunul războiului european.

II.

Achitarea d-nei Caillaux.

Paris 30 Iulie 1914.

Săptămâna trecută s'a desbătut în ședința Curții de Juri din Paris procesul asasinării directorului ziarului »Le Figaro«, de către dna *Caillaux*, soția unui fost prim-ministru al republicii și unul în oamenii politici care exersează o influență covârșitoare asupra vieții publice franceze.

Drama din redacția ziarului »Le Figaro«, care a sguduit adânc societatea franceză în Martie trecut, este cunoscută pretutindenea. Faptele în brutalitatea lor sunt următoarele: o femeie a ucis pe dușmanul soțului său. Dacă jurății ar fi privit faptul numai în înfățișarea aceasta redusă, de sigur că ar fi trebuit să aducă un verdict afirmativ, un verdict de condamnare, deoarece ar fi însemnat pedeapsa capitală.

7) Vedi arul anterior.

Dar problema înfățișată jurăților a fost mult mai complexă; în afară de faptul brutal al crimei — reprobabil de toată lumea — au trebuit să aibă în vedere, cauzele, împrejurările acestei crime și mai ales atmosfera politică și socială din cele din urmă luni.

Iată un om politic francez *Caillaux* fiu de ministru, care moștenește dela tatăl său odată cu o avere imensă, o inteligență aleasă și un real talent. Tânăr abia, și croază o situație în lumea finanțelor, devenind o autoritate necontestată; la 25 ani este deputat, iar la 30 ani ministru. După căderea lui *Briand* în 1910 *Caillaux* devine prim-ministru. Făcând încă parte din grupul republicanilor moderați inaugurează o politică contrară cu totul, aspirațiilor democrației largi și umanitare și mai ales persecuțiilor organizațiilor socialiste și sindicale. Atunci era numit *Caillaux-de-Sang*. Însă se bucura în acea vreme de sprijinul ziarelor cari însă azi îl atacă cu înverșunare și special de aprobarea completă a ziarului »Le Figaro«. Vom vedea îndată de ce.

Cu toate acestea în timpul guvernării sale dela 1910 până la 1912 *Caillaux* a înfăptuit o mare operă pentru care nu numai democrația franceză dar democrația internațională l-a

rămas recunoscătoare: a evitat războiul franco-german, care era să izbucnească după lovitură dela *Agadir*, când Germania și-a manifestat dorința de competențiune asupra Marocului, pentru ocuparea căruia Franța făcuse mari sacrificii și a cărui stăpânire nu voia să-o împartă cu nimeni. Pentru a liniși apetitul colonial — legitim sau nu — al Germaniei *Caillaux*, reprezentând guvernul francez, în momentul când Germania era gata să trimească ultimatumul, a oferit pentru renunțarea la ori ce pretenții »economice« asupra Marocului, o parte din Congo francez. Germania a primit oferta care i asigură mari avantaje de expansiune economică în Africa și războiul s'a evitat.

În ultimul timp *Caillaux* s'a apropiat cu totul de republicanii radicali, devenind sufletul radicalismului francez. În Octomvrie 1913 a fost ales șef al partidului radical și radical-socialist. În Decembrie răstoarnă cabinetul *Bartou* pe tema reformei fiscale și devine ministru de finanțe și sufletul guvernului *Doumergue*.

Acum expune un program larg de reforme sociale, printre cari cea dintâi impozitul pe venit și capital și declarația controlată. Această reformă a întâmpinat opunerea hotărâtă a tu-

turor grupelor reacționare, conservatoare și toate clasele privilegiate s'au unit pentru a se opune reformei precunizată de ministru republican. Presa în slujba acestei coaliții n'a mai cunoscut nici un scrupol pentru a doborî pe dușmanul comun. Toate calomniile au făcut încunjurul acestei prese, iar »*Figaro*« pentru a-i da lovitură de grație escaladează alcoolul conjugal și publică scrisori intime. Timp de trei luni *Caillaux*, ministru de Finanțe al republicii, a fost înfățișat de acea presă opiniei publice, ca un dușman al patriei, ca un trădător, ca un vândut finanțelor străine, care vrea să inaugureze »inchiiziția fiscală«. Nici odată nu se mai văzuse o campanie continuată cu atâta persistență și cu atâta violență.

Această campanie îndurera adânc pe d-na *Caillaux*, timp de trei luni a trebuit să sufere ca numele soțului său să fie terfelt în noroiul urei sociale. Dar când »*Le Figaro*« a început să publice scrisori intime, când toată intimitatea și cele mai scumpe ale ei secrete erau să fie date la iveală, a ucis... În împrejurările știute... pe care specialiști de boli nervoase le explică printr'o dublare a personalității.

Victima *Gaston Calmette*. O! de

morți nu trebuie să spunem decât bine. Ziarist de mare talent, care însă de câțiva vreme servea cauze străine republicii și devenise unul din prietini priunțului *Victor Napoleon*, pretendentul bonapartist la tronul imperial al Franței. — (Cu ocazia procesului d-ii *Caillaux* a vorbit despre discuția ce a avut loc în Camera Ungară la 8 Iulie, cu ocazia interpelării unui deputat ungar opozițional, care a destăinuit că guvernul ungar a subvenționat ziarul »*Le Figaro*« pentru a publica articolele favorabile Triplei alianțe — deși Franța face parte din Tripla Înțelegeri).

Ce a fost procesul! Cum s'a desfășurat?

Umilul *D*-voastră corespondent n'a putut pătrunde în incinta Curții de Juri, unde n'au intrat decât reprezentanții marilor ziare mondiale. Totuși am văzut înfățișarea exteroară a palatului justiției și mulțimea care în tot timpul celor 8 zile de lungi dezbateri a ocupat toate străzile învecinate pentru a auzi ecoul îndepărtat al dezbaterilor și a afla incidentele și rezultatul dezbaterilor zilnice. Și aci departe de figurile grave ale magistratilor și ale celor doispnezece jurăți, ca și în incinta în care soția unuia din cei mai puternici și mai influenți oameni ai

- 26. Sanmarino 11.000.
- 27. Lichtenstein 9.900.
- 28. Andorra 5.300.

b) Azia 897.369.000 suflete.

- 1. China cu țările laterale 370 milioane.
- 2. Posesiunile engleze (India etc.) 323.566.000.
- 3. Japonia cu Corea 69.557.000.
- 4. Posesiunile Țărilor de Jos 38 milioane.
- 5. Poses. rusești 20.876.000.
- 6. Asia turc. și Arabia 19.100.000
- 7. Poses. franceză 17.309.000.
- 8. Persia 9.500.000.
- 9. Filipinele (Statele unite din America) 8.600.000.
- 10. Siam 8.118.000.
- 11. Afganistan 5.900.000.
- 12. Nepal și Bhutan 5.250.000.
- 13. Poses. portugheze 383.000
- 14. Oman 500.000.
- 15. Poses. un-le germa-ne (Chiauc u) 17.3000
- 16. Poses. egipt. 25

c) Africa 142.594.000.

- 1. Poses. engleze etc. 35.981.000
- 2. Poses. franceze etc. 31.845.000 cu Marocco 36.369.000
- 3. Colonia Congo belgiană 20 milioane.
- 4. Poses. germ. 14.876.000.
- 5. Egiptul cu Sudanul anglo-egipt 14.287.000.
- 6. Egiptul propriu 11.287.000.
- 7. Poses. portugh. 8.249.000.
- 8. Abesinia 8.000.000.
- 9. Marocco (posesiune franceză) 5 milioane.
- 10. Liberia 2 milioane.
- 11. Poses. italiene 1.731.000.
- 12. Poses. span. 948.000.
- 13. Tanger 60.000.
- 14. Ținutul polar 14.000. Din acestea
- 15. Poses. daneze 13.000.

d) America 180.662.000.

- 1. Statele-Unite cu Puerto-Rico 93.401.000.
- 2. Brazilia 23.071.000.
- 3. Mexico 15.063.000.
- 4. Poses. engleze 9.516.000.
- 5. Argentina 7.172.000.
- 6. Columbia 5.476.000.
- 7. Peru 4.610.000.
- 8. Chile 3.415.000.
- 9. Venezuela 2.744.000.
- 10. Bolivia 2.288.000.
- 11. Cuba 2.220.000.
- 12. Haiti 2.020.000.
- 13. Guatemala 1.992.000.
- 14. Ecuador 1.400.000.
- 15. Uruguay 1.178.000.
- 16. Salvador 1.161.000.
- 17. Paraguay 800.000.
- 18. Dominic, rep. 708.000.
- 19. Nicaragua 600.000
- 20. Honduras 553.000.
- 21. Poses. franceză 451.000.
- 22. Panama 427.000.
- 23. Costarica 388.000.
- 24. Poses. Țărilor de Jos 148.000.
- 25. Poses. daneze 40.000.
- America nord. 128.082.000.
- America sud. 52.580.000.

e) Australia și Oceania

7.378.000 suflete.

- 1. Poses. engleze 6.229.000.
- 2. Poses. germane 624.000.
- 3. Poses. Țărilor de Jos 240.000.

- 4. Hawaii și Guam (Statele-Unite americane) 169.000.
- 5. Poses. franceză 88.000.
- 6. Oceania indep. 28.000.

Intreaga poporatiunea pamantului: 1.691.332.200.

N. Petra-Petrescu.

Scrisori din Biharia.

Oradea-mare 23/X.

»Tipuri de pe la noi. Când d-l secretar amenință...»

Nu-s de mult pe aceste plajuri și totuși pare-că am trăit o vacinicie întreagă în aceste locuri, atât de mult m'am miliarizat cu ele... Este însă ceva, cu care nu numai că de fel nu mă pot familiariza, dar care nu-mi prinde chiar de loc. Acest ceva sunt: **spiritul** ce domnește pe aici atât în viața privată ecclia, cât și în cea publică și oamenii de prin aceste părți. Aderă să nu fi rău înțeles și să nu să presupună de-pre mine, că ași ură tot e-i bhooran! O nu domne fe reștel Din contră ași putea afirma, că bhooranii în general mi s foarte simpatici, poate chiar mai simpatici decât Românii de prin aite părți. Da, im sunt dragi bihooranii noștri cu sufletul atât de blând și bun, tocmai fiindcă știu, fiindcă sunt convins, că sunt atât de năcăjiți și amărâți și sufer atât de mult în toate privințele, poate chiar din cauza acestei exagerate bunătați a sufletului lor... E-te însă pe aici o specie cu totul deosebită, o anumită categorie de oameni, cu care eu nu mă pot împăca de fel, ca fiind naturele lor ceva diametral opus firei mele...

Acestor oameni, dacă ași dori să fiu mai exact sau dacă ași voi să folosesc o terminologie bucoareșteană, a tunc! în dragă voie le-ași putea zice: »tipuri»

Când spuneam amicilor și cunoscuților mei mai intimi intențiu-ea mea de a mă stabili prin aceste părți, ei toți dădeau din cap uitându se la mine compătimitor... În ochii lor vedeam reogindindu-se nedumerirea asupra motivului, care m'a determinat să mă hotărăsc pentru aceste locuri și nelăcrederea față de ținta mea viitoare...

Privindu-le adânc în ochi, li auziam par-că zicându și unde va într-un colț al sufletului lor: »Iată încă un tinar, care de acum va fi pierdut pentru neamul nostru».

Amicii mei credeau că stabilindu-mă aici, voi sări și eu în bătoaca în care să scaldă de atâta amar de vreme, acela, care se cred că »din grația lui D-zeu și prin voința oamenilor» sunt micii zei al acestui oropsit colț șor de țară.

Dar s'au înșelat grozav amicii mei! Tocmai »spiritul», de care credeau că voi fi infuziat și eu trăind pe aceste țărâmurii, a fost acela, cu care nu m'am putut împăca de fel și care chiar dela început mi-a cauzat neajunsuri și conflicte cu »cei mari»!

M'am abătut intenționat dela obiectul ce voiam să-l tratez în această corespondență, numai de dragul amicitior și cunoscuților mei, pentru ca ei să vadă, că eu și aici acelaș am rămas și ce să înțeleagă că eu, în »Scrisor din Biharia» atât în trecut cât și în viitor, nu am altceva în vedere decât îndreptarea cel puțin în parte a reielor cari bântuiesc sărmana Biharia și că de dragul unor avantajii sau eventuale lucruri personale eu nu-mi sacrific principile mele, făcând curte sau tănușind pe unul sau pe altul din clasa celor atât puternici de prin aceste părți.

Dar acum e timpul să mă întorc

la »Tipurile» ce voiam dela început să le descriu în această corespondență.

Mă vor lerta însă iarăși cetitorii »Gazetei», dacă nu voi descrie toate »tipurile» cari să află pe la noi. Ar fi aceasta o muncă prea extinsă pe deo parte, iar pe de altă, poate chiar plictisitoare, căci vai doamne, multe ar fi de descris!

Pământul nostru cam sărac de-altfel în alte roduri, e foarte fecund, e foarte productiv în »tipuri». Găsești pe la noi respectabili și numeroși reprezentanți ai tuturor »tipurilor» ce-și poate închipuți și cunoaște mîntea omenească așa bunăcară: în fruntea cutărui oficiu dai peste »tipul parventului sau al »trățătorului de neam și lege», ori peste »tipul interconfesionalului »steaului» sau »teosofului», iar la un colț de stradă întâlnești și acee tipuri de ale »omului egoist», care un singur principiu conducător are în toată viața sa: »totul pentru mine, nimic pentru altul»... Să mai înșir încă și alte tipuri, dintre acelea, »ari feroc» (!) »cei sarman colțșor de țară» Cred, că nu-i de lipsă, că în urma urmei »tipurile» să găsească oriș unde. În orice parte a lumii! Dacă totuși imi permit să mă ocup în această corespondență cu »tipurile» de pe la noi o fac din motivul că noi locuim avem norocirea (!) să fim conduși exclusiv numai de »tipuri». »Tipurile» la noi să bu ură de o mare trecere, pe care și au usurpat-o prin voinicie și teroare! Ele departe de a fi ignorate și desprețuite, ca'n aite părți, stau cocotate până și în cele mai însemnate dignități bisericesti și școlare. De acea iubiti cetitori mă ocup în această corespondență cu »tipurile» noastre bihoorane!

Cel mai scârbos și nesuferit dintre toate tipurile, cari grasează pe la noi, este fără îndoială »tipul omului parventu», care în tot minutul își poate zice: »Dă-mi doamne ce n'am visat să mă mir peste ce-am dat! Lingușitor și plecat față de cel de sus, argot și desprețuitor cu cel de jos, parventul nostru este o ad-vărată nenorocire pentru toți cari viu în atingere cu ei și chiar și pentru oficiul cel ocupă.

Uitându-și cu desăvârșire de »chinul și valul» cu care a trecut greutățile studiilor gimnaziale sau eventual u-iv-rsitate, parventul își inchipe ca »diplomei» sau aptitudinilor sale firești deosebite, are de a mulțumi înaintul post-cel ocupă și în consecință așteaptă dela toți cel mai mic, nefermărită și pioasă admirațiune pentru calitățile u sufletului său și »poptuere oarbă» vonței sale »prea înalte». Vai în-a de acel nenorocit, care ar îndrăzni să tragă la îndoiala aptitudinile parventului sau l'ar scăpa curva gura să afirme: »că au unii oameni mai mult noroc decât mine!»

Pe unul ca atare parventul, dela la prime ocazie, caută să-l zdr-bească. Și a știut că parventul nu prea alge mijloacele, prin cari caută să zdrobească pe »enorocitul acela, care n'a vrut să vadă în el cel puțin un semi-zeu, sau să urmeze orbește voinței sale....

E o adevărată »păoste» când chiar și întrez mecanismul vîleii bisericesti și școlare cade în mâinile »tipului» »descriis» mai sus....!

Dar să sperăm că și pentru sărmanul nostru Bihor, va răsări odată »scarele unor vremuri mai bune, la ale cărui reze datătoare ce vieața și cădură să vor usa și vor pieri, ca nește buruieni netrebălice și »tipurile» noastre....

Când dl secretar amenință... atunci cu siguranță e năcăjit și tulburat până'n cele mai mici detalii ale respectabilului său corp! Și trebuie mă rog să știți că dânsul e grozav în mânie! Iupiter tonas d'n mitologia străbunilor noștri, chiar și când să mânia pe sărmanul muritor era mai blând și mai orăzător în mânia sa, decât dl secretar dela Orade.

Dar totuși ară d-l secretar o în auzire, în care crede că ar fi egal cu verhiul Zeus: »*atol-ștînța*». Da, dânsul crede că e atât știutor, că știe bunăoară cine să ascunde sub cutare ori cutare pseudonim și'n consecință să aruncă cu o deosebită vehemență asupra aceluia, despre care e sigur (!?) că e identic cu pseudonimul apărut în josul unei corespondențe de gazetă. Chiar și subsemnatul a avut rara fericie, ca să fie eraut de atotștiința d-lui secretar, identificându-mă cu amicul B. Și n'am ce protesta, căci atotștiința, atotștiința ră-mâne, iar d-l secretar atotștiutor, ergo:

AVIZ

Imi iau voea a aduce la cunoștința On. public, că am înființat un

Deposit de lemne tăiate pentru ars

în strada Fântânii nr. 46 (difurcarea tramwalului.)

Lemne de fag tână ră tăiate, duse acasă stânjenu 40 coroane. Blane 35 coroane. (cu bani gata.)

1-3

subsemnatul dacă aș fi acelaș, aș putea fi identic cu amicul B!

Dar o mică întrebare totuși imi permite d-l secretar: De ce a făcut corespondența mea intitulată »Impresii dela o alegere de preot» atâta turburare și amărăală în sinediul din Orade??

Violet.

Pentru soldații răniți din Brașov au mai contribuit prin Reun. fem. rom. din Brașov:

Dna Aurora Chintolanu soție de major c. r. 40 cor. D-l Tache Andreian și D-șoara Maria Andreian 20 cor. pro luna Oct.

Dna Elena Anecă 2 cămăși 2 păr. pantalon, 1 perină cu îmbrăcăminte, 7 păr. obiela, 1 cutie cacao.

Se primește cu călduroasă mulțămă fiind predate personal la destinația lor.

Neconținut sosesc sute de răniți. Dați din prisosul ce aveți pentru alinarea și mângăierea lor.

Obiectele se primesc în Str. Spitalului 10 Internatul Orfelnat.

Brașov 15 Oct. 1914.

Maria B. Băulescu
prezidentă.

Grecia intervine în Epir. O telegramă din Atena comunică următoarele:

Guvernul Greciei s'a hotărât să lase să intre trupe grecești în districtele Argyrocastro și Premeti din Epir pentru a pune capăt anarhiei și pentru a asigura ordinea. Grecia va observa strict hotărârile Patenilor și prin urmare acțiunea Greciei are numai caracter provizor.

ȘTIRI.

- 15 (28) Oct. v. 1914.

Ofițeri români răniți. În lista de pierderi Nr 35, ia 25 Oct. găsim pe următorii ofițeri români răniți: Petru Balica sublocot., Teodor Colbazi locotenent, Virgil Crișan cadet i. r., Toma Darbăș locotenent, Octavian Fulea sublocotenent i. r., Dr. Ioan Iuga cadet în rezervă, Victor Moga locotenent, colonel, Victor Morăda locotenent, Virgil Popoviciu, locot., Sabin Sorescu - toți din regimentul 50 de infanterie.

Convocarea camerel ungare. Biroul ung. de coresp. comunică următoarele:

E vorba ca în curând să fie convocat parlamentul ungar pentru a rezolvi unele chestiuni de urgență. Termenul convocării nu este însă fixat. Președintele Beothy se află pe câmpul de luptă iar vicepreședintele camerei Szász în provincie.

Țarina și fiicele ei surori de caritate. Peste Holanda sosește la Berlin următoarea știre: În spitalul militar dela Tarskoje Selo soldații sunt îngrijți de Țarina și de fiicele ei.

Cât costă războiul pe zi în Germania. Cunoscutul economist german Julius Wolff a stabilit că Germania cheltuiește pe zi pentru armata sa de operațiuni 140-150 milioane mărci, ceea ce face pe trei luni 3 1/2 miliarde mărci.

Necrolog. Ni se scrie: *Rafila Scorobet* soție de inv. din Merceura a încetat din viață în 23 l. c., în etate de 25 ani, după o căsătorie de 8 ani. În-mormântarea a fost Duminecă în 25 l. c. O deplâng: Mateiu Scorobet, inv. ca soț, Lucian, Lucia și Livia, ca copii și alte rude.

Odihnească în pace.

Pentru marele Orfelnat al Uniunii fem. rom. din Ungaria au dăruit Dna Aurora Chintolanu soție de major c. r. suma de 40 cor. Chităm și pe aceasta cale o cea mai călduroasă mulțămă generosul dar, pentru aceasta instituțiune care devine în actuale vremuri de cea mai urgentă necesitate.

Maria B. Băulescu.
preș. U. F. R. din Ungaria.

Cutremure de pământ. De un timp încoace se semnalează tot mai des cutremure de pământ. Ai impresia că și vechea noastră planetă vrea să se ia la întrecere cu rășboirea cruntă dela suprafața sa... Luni dimineața s'a simțit un cutremur de pământ destul de puternic în mai multe ținuturi din România, care însă n-a pricinuit pagube. Un alt cutremur s'a simțit ori în *Pola Trlest* și *Florența*. În acest din urmă oraș s'au produs stricăciuni ușoare.

Pentru trădarea patriei. Din »Ujsăg» dela Cluj:

»Se anunță din Dobrița: Tribunalul militar din *Cașovia* a desbătut procesul a lor 5 ruteni acuzați cu trădare de patrie. Cel cinci acuzați sunt: Mihail Becza, Alexă Becza Hvetz, Becza, Nicolae și Mihail Seknal, locuitori din *Soliva-mica*. Aceștia au fost acuzați, că în 8 oct. când au pătruns rușii în Ungaria i-au primit cu însofletire bineventându-i cu cuvintele:

Mulțumită lui Dumnezeu, că sunteți aci ubiți frații noștri! De anii de zile vă așteptăm și, acum ne-ați lberat de sub stăpânirea d. multor și a jivanilor!»

Au mai fost acuzați apoi de jaf precum și că ar fi servit de călăuză rușilor. Acuzații au negat totul susținând, că ei în într-o răstimpul în-vazei au stat la domiciliu. O parte dintre martorii citați au adevărit acuza prin depozitiile lor, iar altă parte a depus ca jorământ în favoarea acuzaților. Procurorul a insistat asupra fasionării martorilor dintăru susținând vinovăția acuzaților și a cerut pedeapsa cea mai riguroasă pentru ei. La cererea apărătorului însă tribunalul după deliberare a transpus actul de acuză la judecătoria militară ordinară.

Esulizarea misionarilor austriaci din coloniile engleze africane. Englezii au esulizat din Africa centrală pe toți paterii societății de misionari austriaci »*Centra afrikanske Missioner*». Sărmanii călugări misionari înzădare s'au provocat la ocupația lor de-a răspândi printre păgânii cuvântul lui D-zeu, rugându-se să nu fie conturbăți în misiunea lor sfântă, căci guvernatorul Africii Centrale pașă *Vingate* a făcut pe englezul la toate cererile blânde ale paterilor pașnici. Ba ce e mai mult guvernatorul nelădurător i-a internat pe bieții misionari într-o cazarmă răpindu-le libertatea. Se crede, că au contribuit mult la arestarea misionarilor austrieci intrigile celor două societăți misionare de acolo: »*Church Mission Society*» și »*American Mission*». Ordinul de arestare și esulizare a fost dat însă în numele regelui englez.

Paterii esulizați au declarat prin-tr'un manifest cătră nouii boțezăni, că au nădejde în D-zeu, care văzând munca lor nobilă li va ajuta să-și reocupe funcțiile.

Mulțămă. D-l librar și tipograf din Sibiu W. Krafft a binevoit a trimite gratuit la adresa mea pe sama soldaților români răniți, cari zac în spitalele din Budapesta un pachet cu 40 acte de rugăciuni (*Epistolă și Vi-sul*) 15 calendare, acastiste, paracelise etc. Pentru aceasta faptă li aduc mulțămite mele și ale soldaților.

Budapesta, Octombrie 1914. Dr. Virgil Cioban, preot militar.

Apollo-Bio. Program pentru Joi și Vineri: *Actualități de pe câmpul de luptă*. - Micul Scherlok-Holmes, comedie în 2 acte. - Iarna în Nord. - Pasărea albastră (Umor). - Cel doi motocicliști (Umor). - Floarea din mlaștină (Dramă din viața socială modernă în 3 acte). -

Cant »Aspirant» cu maturitate gimnazială. Condițiile etc. verbal Dumitru Banciu, farmacist în Selște (Szelistye). 3-5

Proprietar:
Tip. A. Mureșianu: Branice & Comp.
Redactor responsabil: Ioan Laca.

Anunțuri
primește Administrațiunea
Gazetei Transilvaniei
cu prețurile cele mai
MODERATE.

Josef Sziklās
Birou:
Strada Neagră 51.
Telefon Nr. 508.

republicii trăia cel mai îngrozitor via. a fost acelaș deslăntuire de patimi. a-celaș luptă între partide contrare, acelaș disensiune violentă între partizanii acuzaților și cel al victimei. Vai! D-na Caillaux se dusese la »Figaro» pentru a opti publicarea scrisorilor intime, și totuși aceste scrisori s'au citit în în-cinta Curții cu Juri, în fața presei și a mulțimii adunate, s'au publicat în ziare și toată lumea le cunoaște.

Viața intimă a fostului prim-ministru a fost desvăluită până la cele mai mici amănunțimi. Dna Caillaux a ascultat conșternată totai și a văzut desigur atât de târziu însă, înut-litatea gestului osesin.

Și totuși di Caillaux, deși viața sa publică și particulară a făcut obiectul înșgilor dezbateri, a apărut es un om care înfruntă toate fără ca se elatine. El a minunat întreaga sală prin energia intelectuală cu care a bravat toată ura dușmanilor săi, ură care a răsunat în inelata Curții cu Juri cu ocazia depozitiilor părții civile.

sfacerii Dreyfus, : bazat pe precedente și înfățișind drama dela »Le Figaro» ca o sfacere pastorală a obținut ach-tarea așteptată. Ach-tarea s'a primit într-o parte prin acclamări, într-altă prin protestări. Sala Curții cu Juri a avut momentul aspectul de rășbol civil. Față în față grupuri, se înjuriau și se violentau reciproc. Curtea cu Juri, care este în apropierea închisoriei *Conciergerie*, care e fost martora celor mai sângeroase scene de teroare în timpul revoluției reamintea ședințele violente ale clubului iacobinilor. Acele-și scene s'au petrecut și pe străzile apropiate și au avut repercutare până d-partre și țărziul noaptea pe marile bulevarde.

Așa s'a terminat drama dela 16 Martie, din redacția ziarului »Le Figaro», care față cu gravele evenimentele începe a fi uitată. Numai ziarele republicane mai atacă verdictul Justiției populare, dar în curând vor înceta și acestea.

Cor.